HARRISON BERGERON

KURT VONNEGUT, jr.

Era în anul 2081. În sfîrşit toată lumea era egală. Aceasta nu însemna că egalitatea era doar în faţa legilor şi a lui Dumnezeu, ci era o egalitate perfectă, din toate punctele de vedere, nimeni nu era mai deştept decît vreun semen al lui, nimeni mai frumos, mai puternic sau mai capabil. Egalitatea absolută se datora amendamentelor 211, 212 şi 213 la Constituţie, dar mai cu seama neobositei vigilenţe a agenţiilor generale de handicapare din S.U.A.

Cu toate acestea, nu toate problemele vieţii erau pe deplin rezolvate. Luna aprilie de exemplu. Încă mai înnebunea pe toată lumea, căci nu era o lună de primăvară adevărată. Ei bine în această lună rece şi umedă oamenii plătiţi ai agenţiilor generale de handicapare au răpit familiei George şi Hazel Bergeron pe unicul fiu, Harrison, în vîrstă de 14 ani.

Era o împrejurare tragică, dar nici George şi nici Hazel nu se puteau concentra prea mult pe acest subiect. Hazel avea o inteligenţă medie, adică nu putea să aprofundeze mai nimic decît în reprize scurte. George, pentru că inteligenţa lui depăşea cu mult limita normală, trebuia să poarte în ureche un emiţător radio care să-i producă un handicap mental. Legea îl obliga să-l poarte fără întrerupere, el fiind conectat la un transmiţător guvernamental. La fiecare 20 de secunde acesta emitea nişte zgomote foarte acute în scopul împiedicării unor oameni ca George să-şi poată folosi inteligenţa în detrimentul celorlalţi.

George şi Hazel tocmai urmăreau un program TV. Lacrimile acopereau obrajii femeii, dar ea era incapabilă să-şi reamintească raţiunea lor. Pe ecran evoluau nişte balerine. Capul lui George răsună, de un zgomot strident, care îi împrăştie gîndurile şi-l făcu să resimtă o panică puternică asemănătoare cu tresărirea hoţilor la

declanşarea unei alarme,

— Ce frumos au dansat, spuse Hazel.

— Îhî, răspunse George. Tocmai încerca să se concentreze puţin la balerine. Nici nu erau chiar atît de bune, oricum nu mai grozave decît oricine altcineva. Purtau pe tot corpul hamuri de care atîrnau greutăţi. Săculeţi plini cu alice, iar figurile le erau acoperite cu măşti în aşa fel încît nimeni să nu sufere vreun resentiment la apariţia pe ecrane a unei mişcări dezinvolte, aeriene, a unui corp mlădios sau a unei figuri cu trăsături frumoase.

George cocheta cu ideea abstractă că poate măcar balerinele nu ar trebui handicapate, lucru pe care nu a apucat să-l aprofundeze, căci un alt sunet strident i-a răsunat în urechi şi i-a împrăştiat gîndurile. Asta l-a făcut să tresară de durere şi la fel s-a întîmplat şi cu cele două balerine din opt care evoluau.

Hazel i-a observat convulsia, dar pentru că ea nu era handicapată, era curioasă să ştie ce i-a provocat această stare.

— A fost un zgomot puternic, asemănător cu cel produs de lovirea unei sticle de lapte cu un ciocan l-a explicat el.

— Cred că trebuie să fie extrem de interesant să auzi mereu tot felul de sunete, a spus Hazel cu o notă de invidie în glas.

— E… oftă el.

— Dacă eram agent general, zise Hazel, ştii ce aş fi făcut?

De fapt Hazel chiar semăna foarte bine cu una dintre agente, o femeie pe nume Diana Moon Glampers.

— Deci, dacă eram în locul Dianei, aş fi emis duminica dangăt de clopot – doar un clinchet de clopot, aşa, în amintirea religiei.

— Dar o simplă armonie a sunetelor de clopot nu m-ar fi împiedicat să gîndesc, spuse George cu uimire.

— Da, dar le-aş pune tare, foarte tare, zîmbi Hazel, şi asta m-ar fi făcut un foarte bun agent..

— La fel de bun ca oricare altul, constată George blazat. Uşor iritată, Hayel continuă:

— Cine crezi că poate şti mai bine ca mine ce e normal?

— Corect, spuse George, şi începu să se gîndească la fiul său anormal care pentru această crimă era acum la puşcărie, dar în aceeaşi secundă o salvă de tun i-a cutremurat creierul şi i s-a făcut negru înaintea ochilor.

— Doamne, ce ai, sări Hazel, a fost cumplit, nu-i aşa?

George era livid, tremura din toate încheieturile şi lacrimile stăteau să i se rostogolească din colţurile ochilor congestionaţi.

— Ce-i cu tine, insistă Hazel, araţi foarte obosit, hai cu mine să te întinzi pe canapea ca să mai scapi puţin de greutatea asta care te apasă, iubitule! Hazel se referea la sacul de alice de 23 kg strîns legat în jurul gîtului lui George.

— Hai, te rog, stai aici puţin întins, să scapi măcar pentru cîteva clipe de nenorocita aia de greutate care te doboară şi poţi să fi sigur că nici nu-mi pasă dacă în timpul ăsta n-o să mai fim egali.

George a ridicat atunci săculeţul în mîini:

— Nu-l simt, dacă vrei să ştii, în ultima vreme nici nu l-am băgat în seamă, a devenit de mult pentru mine o a doua natură.

— Poate, dar numai eu ştiu cît de obosit eşti, extenuat, şi nu mai suport să te văd suferind; tot mai des mă gîndesc să facem o găurică în fundul sacrului şi să mai scoatem măcar cîteva alice.

— Ce tot spui? Ai uitat că asta înseamnă doi ani de închisoare şi 2.000 de dolari amendă pentru fiecare bilă sustrasă – mie unul nu mi se pare un chilipir.

— Ai dreptate, dar mă gîndeam că măcar acasă putem scoate cîteva, după ce termini serviciul, aici între noi, unde nu mai intri în competiţie cu nimeni.

— Dacă eu aş încerca să fac aşa ceva, ar putea lesne şi alţii să facă acelaşi lucru şi foarte curînd ne-am întoarce la epoca întunecată, de tristă amintire, cînd fiecare încerca să fie cît mai competitiv, mai grozav decît altul, ei, ce zici, doar nu asta-ţi doreşti?

— Doamne fereşte, nici vorbă, zise Hazel hotărîtă.

— Păi vezi? Şi cum crezi tu că poate evolua o societate din clipa în care oamenii încep să trişeze şi nu mai respectă legile?

Complet dezorientată, Hazel se dovedi incapabilă să răspundă la întrebare şi nici George n-a mat putut continua, căci instantaneu a început să-i huruie strident o sirenă în urechi.

După o îndelungă meditaţie Hazel s-a pronunţat:

— S-ar duce de rîpă!

— Ce? întrebă George eu o privire pierdută.

— Societatea, cum ce? continuă Hazel, vădit descurajată, nu despre asta vorbeam?

— Cine mai ştie?

În acest moment programul TV a fost brusc întrerupt pentru a face loc unui important buletin de ştiri. La început nu a fost de loc clar scopul anunţului, căci prezentatorul era puternic handicapat, vorbirea îi era mult îngreunată şi mai mult de jumătate de minut nu a fost în stare, cu toată strădania de care a dat dovadă sau poate şi din cauza emoţiei puternice ce-l stăpînea să spună „Doamnelor şi domnilor". În cele din urmă a fost nevoit să renunţe şi să predea microfonul unei balerine din apropiere care să citească buletinul.

— Nimic extraordinar zise Hazel despre prezentator, cel mai important mi se pare că s-a străduit sincer, ce dacă n-a reuşit? Se vedea că omul a încercat imposibilul şi eu cred că pentru acest merit ar trebui să-i mărească leafa.

— Doamnelor şi domnilor, s-a auzit vocea balerinei citind ştirile. Probabil că era de o frumuseţe rară pentru că masca pe care era obligată să o poarte era hidoasă şi, fără doar şi poate, era cea mai bine făcută şi mai graţioasă dintre cele opt balerine pentru că sacii ei de handicapare erau la fel de grei ca ai unui bărbat solid.

A început prin a se scuza pentru vocea ei şi a afirmat că nu este corect ca avînd-o să o poată folosi în public. Într-adevăr, avea o voce blîndă, catifelată, o nesfîrşită melodie.

— Vă rog mult să mă scuzaţi, a insistat ea, şi a început să dea citire ştirilor cu o voce spartă şi îngroşată ca să nu cumva să fie competitivă: Harrison Bergeron, de 14 ani, aici vocea i s-a crispat pur şi simplu de spaimă, a evadat din închisoare unde era interogat

sub acuzaţia de complot în vederea răsturnării guvernului. Harrison are o inteligenţă genială, calităţi fizice de adevărat atlet şi, neputînd fi handicapat, este extrem de periculos. Imediat a fost prezentată o fotografie făcută de poliţie care a început să se plimbe pe ecran de sus în jos şi de la dreapta la stînga. Imaginea urmărea să pună în valoare dimensiunile neobişnuite ale băiatului prin comparaţie cu o hîrtie gradată metric ce constituia fondul de prezentare. Se putea citi cu precizie, măsura 2,10 m. Prezentat astfel, împovărat de handicapul ce i se cuvenea, băiatul era de nerecunoscut. Metodele uzuale de handicapare se dovediseră insuficiente în acest caz, căci orice nouă piedică era surmontată chiar înainte ca agenţii să-şi dea seama de aceasta. În consecinţă, în locul unui simplu transmiţător plasat în ureche pentru handicaparea mentală, el trebuia să poarte o pereche de căşti imense şi nişte ochelari cu lentile foarte groase, fumurii şi vălurite. Ochelarii urmăreau nu numai să-l orbească pe jumătate, dar să-i producă şi o continuă durere de cap.

O întreagă armură compusă din bucăţi grele de metal îl copleşeau de pretutindeni. De obicei, greutăţile erau dispuse respectînd reguli de simetrie, lucru care, pentru a îngreuna situaţia, de data asta nu era aşa şi-l făceau pe bietul băiat să arate ca o imensă zdreanţă ambulantă. Greutatea pe care trebuia să o poarte pentru a-i contracara forţa fusese fixată la 150 kg, iar pentru a-i umbri frumuseţea, agenţii i-au impus să poarte tot timpul o bilă roşie de cauciuc pe nas, să-şi radă complet sprîncenele şi să-şi îmbrace cu un metal negru dinţii la întîmplare.

— Dacă întîlniţi acest băiat, spuse balerina, să nu încercaţi, repet, nu încercaţi să-i vorbiţi.

În acel moment s-a auzit un scrîşnet cumplit de uşă smulsă din balamale. Ţipete şi urlete de groază se auzeau din studio.

Fotografia lui Harrison sălta pe ecran ca şi cum ar fi urmărit vibraţiile unui cutremur.

George a reuşit să identifice cel dintîi fenomenul căci nu de puţine ori se petrecuse chiar în casa lui.

— Dumnezeule, ăsta trebuie să fie Harrison!

Nici n-a apucat să ajungă la sfîrşitul raţionamentului că un zgomot infernal, de accident de automobil, i-a străpuns creierul.

De îndată ce a putut deschide ochii, a văzut că fotografia lui Harrison dispăruse, iar el, în carne şi oase, umplea ecranul.

Imens, ridicol şi grotesc în acelaşi timp, băiatul stătea ca o statuie în mijlocul studioului, în mînă cu o rămăşiţă din uşa smulsă.

Balerinele, tehnicienii, cîntăreţii şi prezentatorii se tîrau în genunchi la picioarele lui în aşteptarea morţii.

— Eu sînt împăratul! a tunat Harrison, e clar? Eu sînt Împăratul! Toţi trebuie să facă după cum poruncesc, imediat. Atunci, şi-a mişcat puţin un picior şi studioul a început să se clatine.

— Chiar şi aşa, cum mă vedeţi acum, ologit şi ticsit sub povară, sînt totuşi cel mai mare conducător din cîţi au existat. Priviţi acum cine sînt cu adevărat.

Cu un gest hotărît. Harrison şi-a sfîşiat instantaneu hamurile handicapării ca pe un şerveţel umed, distrugînd fără efort curelele garantate să reziste la 2.500 kgf.

Greutăţile de fier s-au împrăştiat ca mărgelele pe podea.

La o simplă atingere, hamul ce-i înconjura capul a cedat ca o trestie, apoi Harrison a spart căştile şi ochelarii izbindu-i de zid.

În cele din urmă, cînd şi-a scos şi nasul de cauciuc, eram în faţa unui bărbat în stare să trezească chiar şi admiraţia lui Thor, zeul tunetului.

— Acum, îmi voi alege Împărăteasa, zise el, uitîndu-se la oamenii din jur, doborîţi de spaimă. Declar împărătească pe prima femeie care va îndrăzni să se ridice în picioare pentru a-şi cere dreptul la tron.

După numai un moment de aşteptare s-a ridicat o balerină, unduindu-se ca o trestie.

Harrison i-a smuls imediat handicapul mental din ureche şi i-a înlăturat cu multă gingăşie handicapul fizic, apoi i-a scos masca. Era orbitor de frumoasă.

— Acum, spuse Harrison prinzînd-o de mînă, vreau să arătăm lumii care este sensul cuvîntului „dans”.

— Muzica!

Rînd pe rînd, muzicienii şi-au reluat locurile pe scaune, iar Harrison i-a eliberat pe fiecare de handicap.

— Cîntaţi cum n-aţi mai făcut-o niciodată! Iar ca răsplată vă voi face baroni, conţi şi duci.

Muzica a început să se audă. Întîi normal, adică de prost gust, interpretată stupid cu multe note false. Harrison a înşfăcat doi instrumentişti, i-a dat la o parte ca şi cum ar fi mînuit o baghetă, şi a început să exemplifice vocal calitatea muzicii pe care dorea ce ei s-o cînte. Muzica a reînceput mult mai bine.

Harrison şi împărăteasa lui au stat cîteva minute s-o asculte, să-şi pună de acord bătăile inimii cu ritmul ei, apoi, înălţîndu-se pe pe vîrful picioarelor, mîinile mari ale băiatului au cuprins talia îngustă a fetei şi o explozie de graţie şi fericire a umplut aerul.

Nu numai legile pămîntului erau astfel ignorate, dar pînă şi legea gravitaţiei sau a mişcării însăşi.

Ei se înlănţuiau, se roteau, vibrau îngemănat, se răsuceau în salturi sprinţare ca fuga unei ciute sub clar de lună.

Înălţimea studioului era de 9 m şi cu toate astea fiecare săritură purta dansatorii tot mai aproape de tavan de parcă singura lor dorinţă era să-l atingă într-o tandră îmbrăţişare şi l-au atins.

Neutralizînd forţa gravitaţiei prin puritatea dragostei lor au rămas o vreme suspendaţi în aer, unde s-au sărutat voluptos şi prelung. Atunci a dat buzna în studio Diana Moon Glimpers, şefa agenţilor de handicapare, pregătită de luptă şi înzestrată cu o armă înfricoşătoare. Din două focuri împăratul şi împărăteasa au şi fost lichidaţi şi doar corpurile lor neînsufleţite au mai atins podeaua.

Diana şi-a reîncărcat arma şi, îndreptînd-o spre orchestră, a somat muzicanţii să-şi repună în 10 secunde handicapul.

Din acest moment totul a reintrat în normal, tubul aparatului de televiziune urmărit de familia Bergeron a explodat.

Hazel s-a întors să-i atragă atenţia lui George asupra defecţiunii, dar el era plecat pînă în bucătărie să-şi aducă o bere.

Cînd a revenit, cu berea în mînă, a trebuit să se oprească din mers datorită unui semnal puternic în ureche care l-a cutremurat.

În linişte s-a aşezat la locul lui şi, uitîndu-se la Hazel a întrebat-o:

— Ai plîns?

— Da.

— De ce?

— Am uitat, dar era ceva foarte trist la televizor.

— Ce era?

— Ceva ciudat, nu mi e deloc clar.

— Oricum, nu trebuie să te preocupe lucrurile triste, mai bine uită-le.

— Asta şi fac.

— Bravo, bine, spuse George şi tresări de durere.

În urechi îi răsună un zgomot de mitralieră,

— După cum arăţi, cred că şi de data asta a fost oribil, observă Hazel.

— Ce spui?

— Trebuie că e într-adevăr groaznic.

Traducere şi adaptare MIHAELA POPA